

Aktiveringspolitikk som symbol eller realitet?

Svenske og nordiske erfaringer

Fafo-konferansen 2009
Stat og marked – en ny politisk agenda?
Oslo, Norge
26 februar 2009

Tapio Salonen
IVOSA
tapio.salonen@vxu.se

Norden – ett ”aktivt hörn” bland europeiska välfärdsstater.

- Lång tradition av aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder och socialpolitiska arrangemang.
- Betoning på lönearbete som grundläggande förutsättning för ekonomiska ersättningar.
- Både ”piska” och ”morot” – betoning på både rättigheter och skyldigheter.
- Skillnader mellan de nordiska länderna.

Arbetslinjens renässans i de nordiska länderna.

- Från en passiv till aktiv politik
- Från bidragslinje till arbetslinje
- Omtolkning av medborgares rättigheter och skyldigheter

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Gemensamma nordiska drag i aktiveringspolitiken.

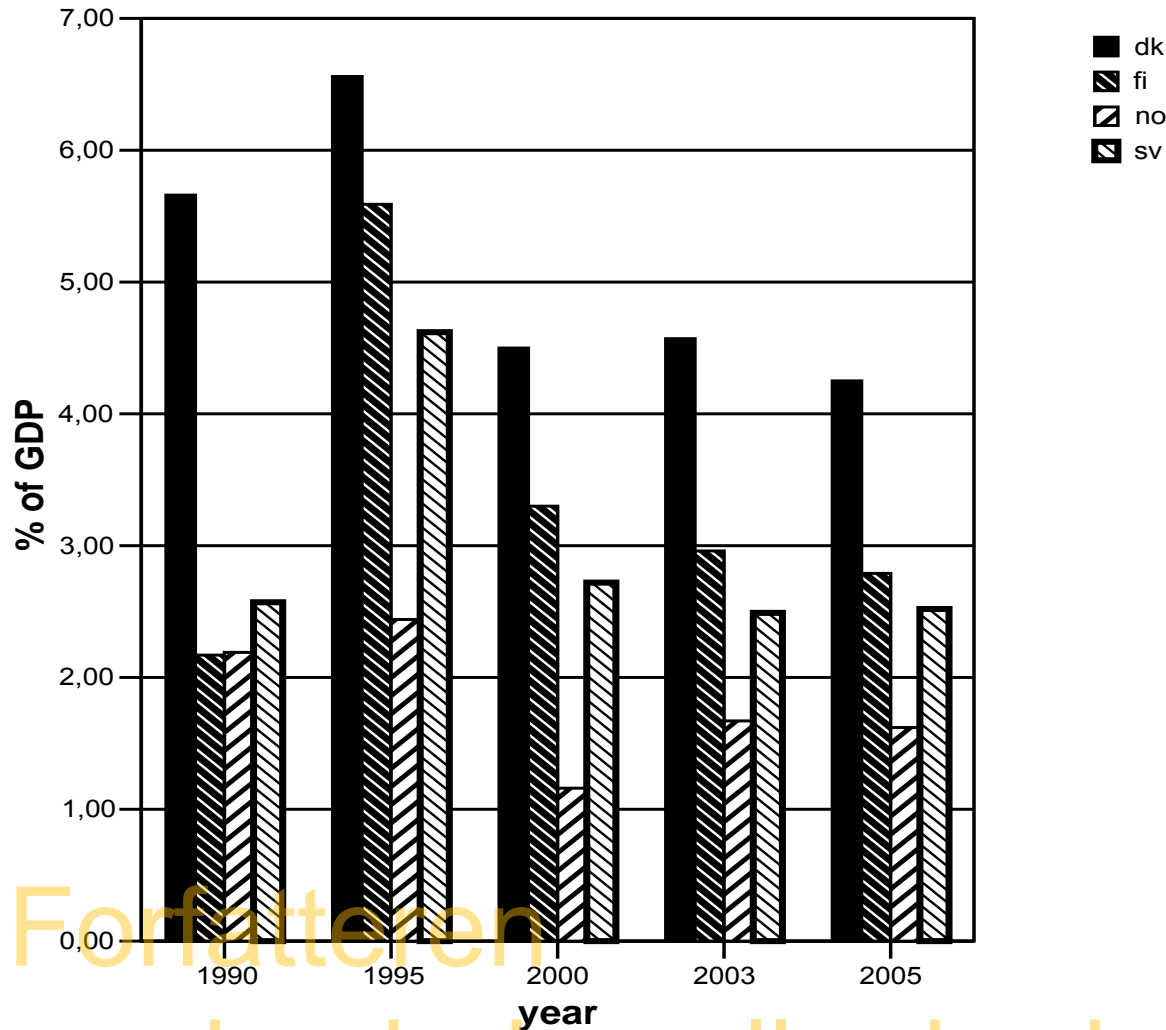
1. Medborgarskapets förändrade status
2. Kommunala aktiveringssystem
3. En individualiserad arbetslinje
4. Nya organisationslösningar för att aktivera arbetslösa

Källa: Johansson (2006)

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Total Labour Market Expenditures in Nordic countries 1990 – 2005.

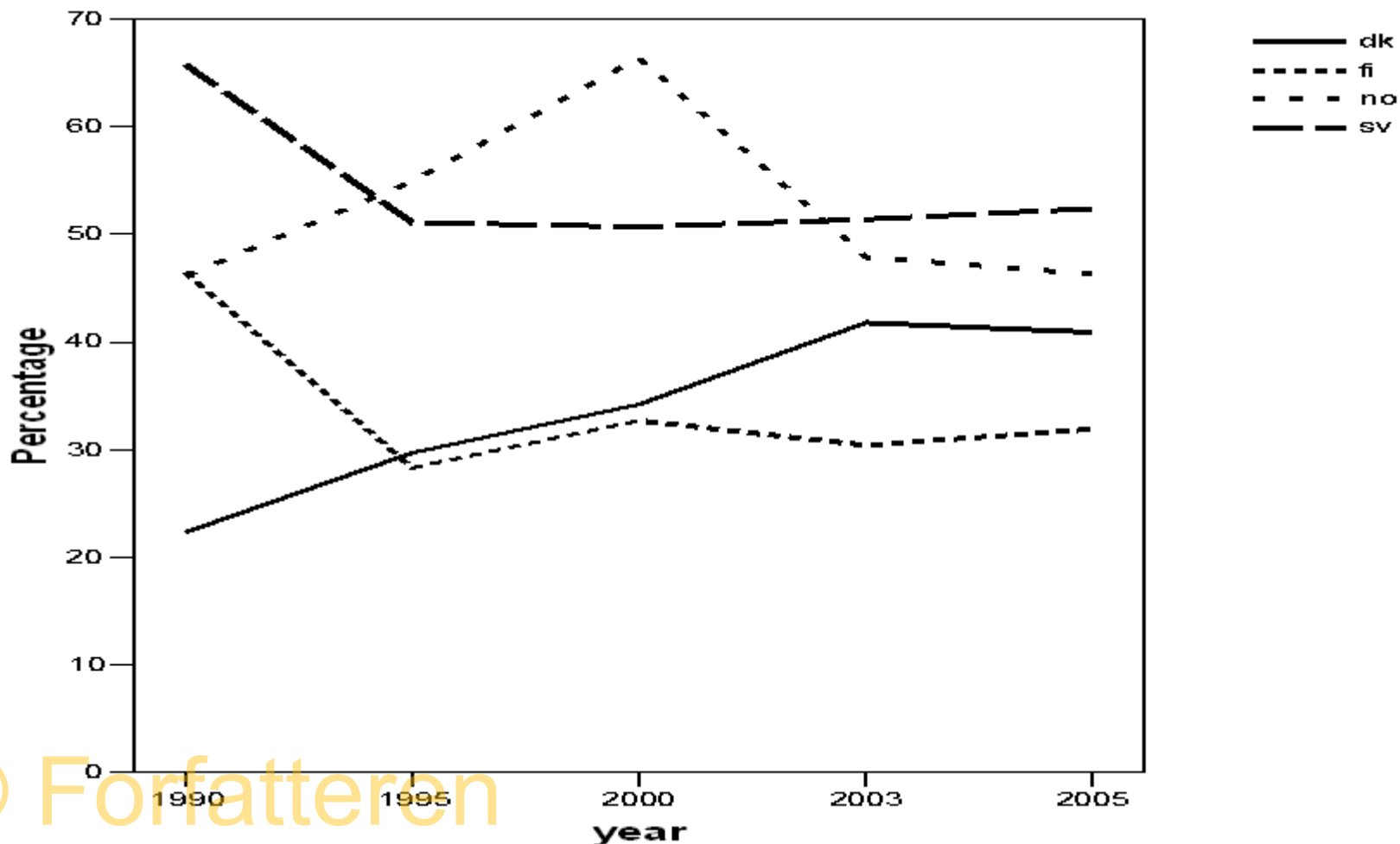
Source: OECD (2007)
Employment Outlook

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Active Labour Market Expenditures in Nordic Countries 1990 – 2005.

As percentage of total Labour Market Expenditures.

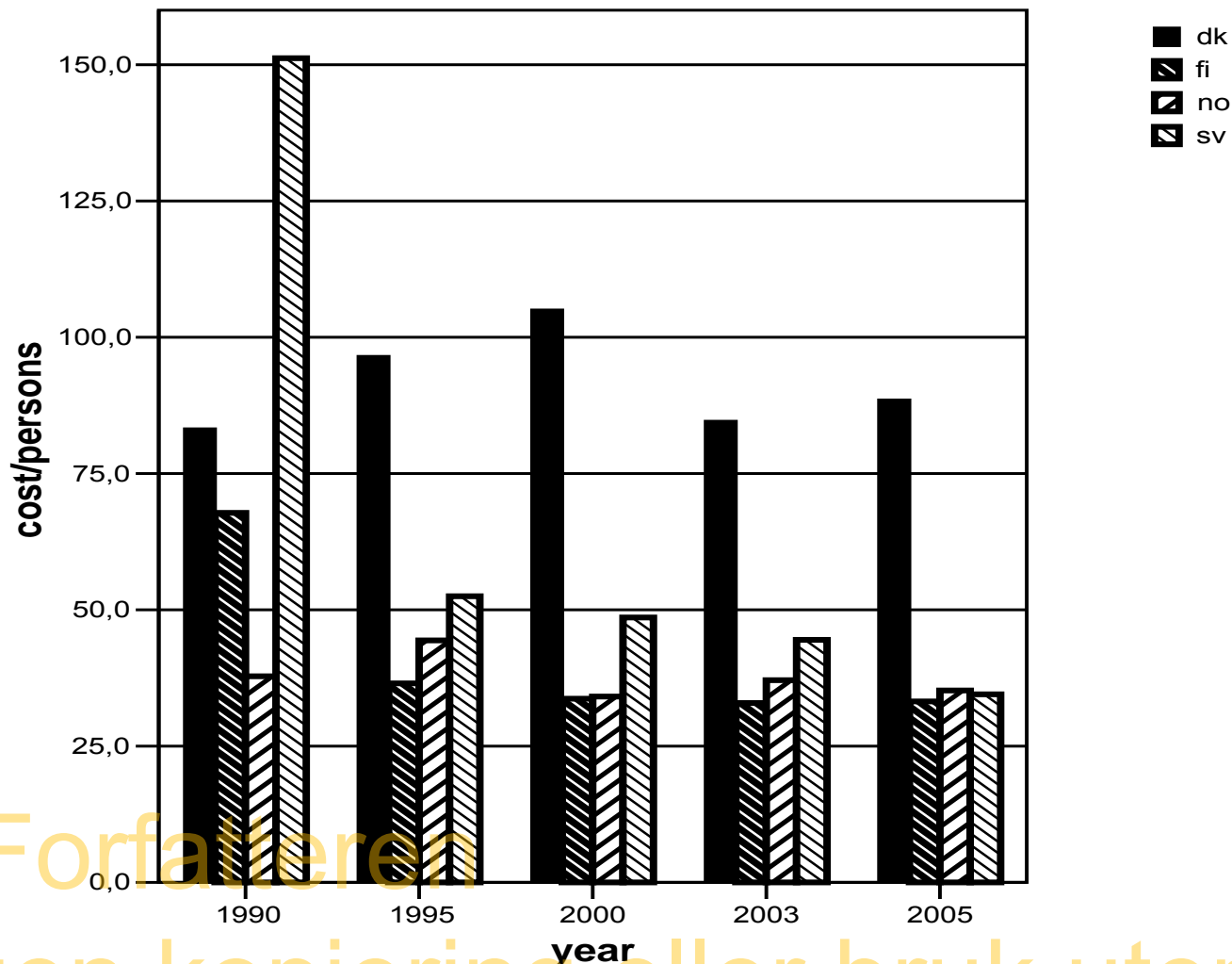

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse.

Source: OECD (2007) Employment Outlook.

Total Labour market expenditures in relation to unemployed persons in Nordic countries 1990 – 2005.

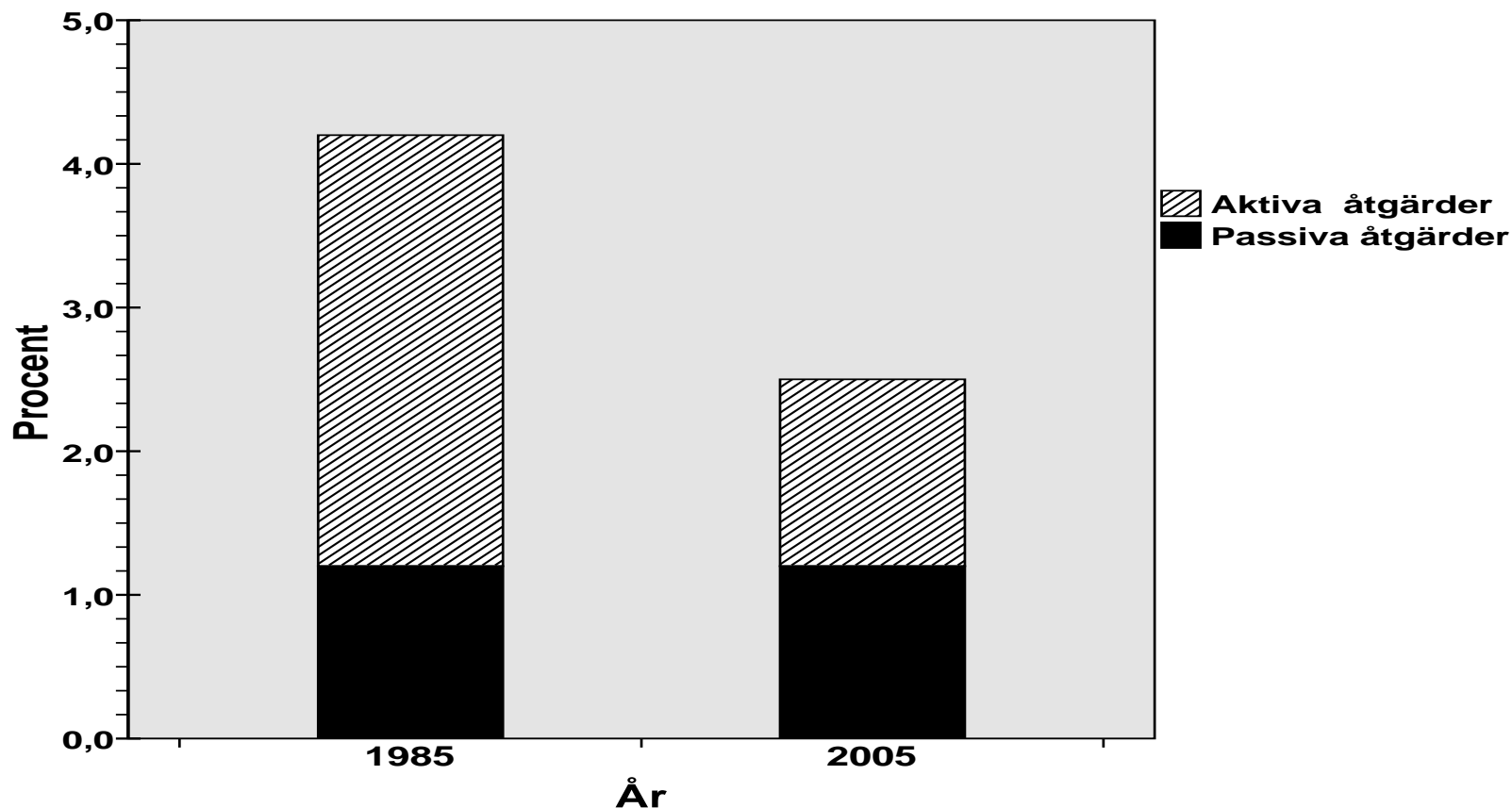
© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Source: OECD (2007) Employment Outlook

Arbetsmarknadspolitikens kostnader i Sverige efter aktiva och passiva åtgärder 1985 och 2005.

I procent av BNP.

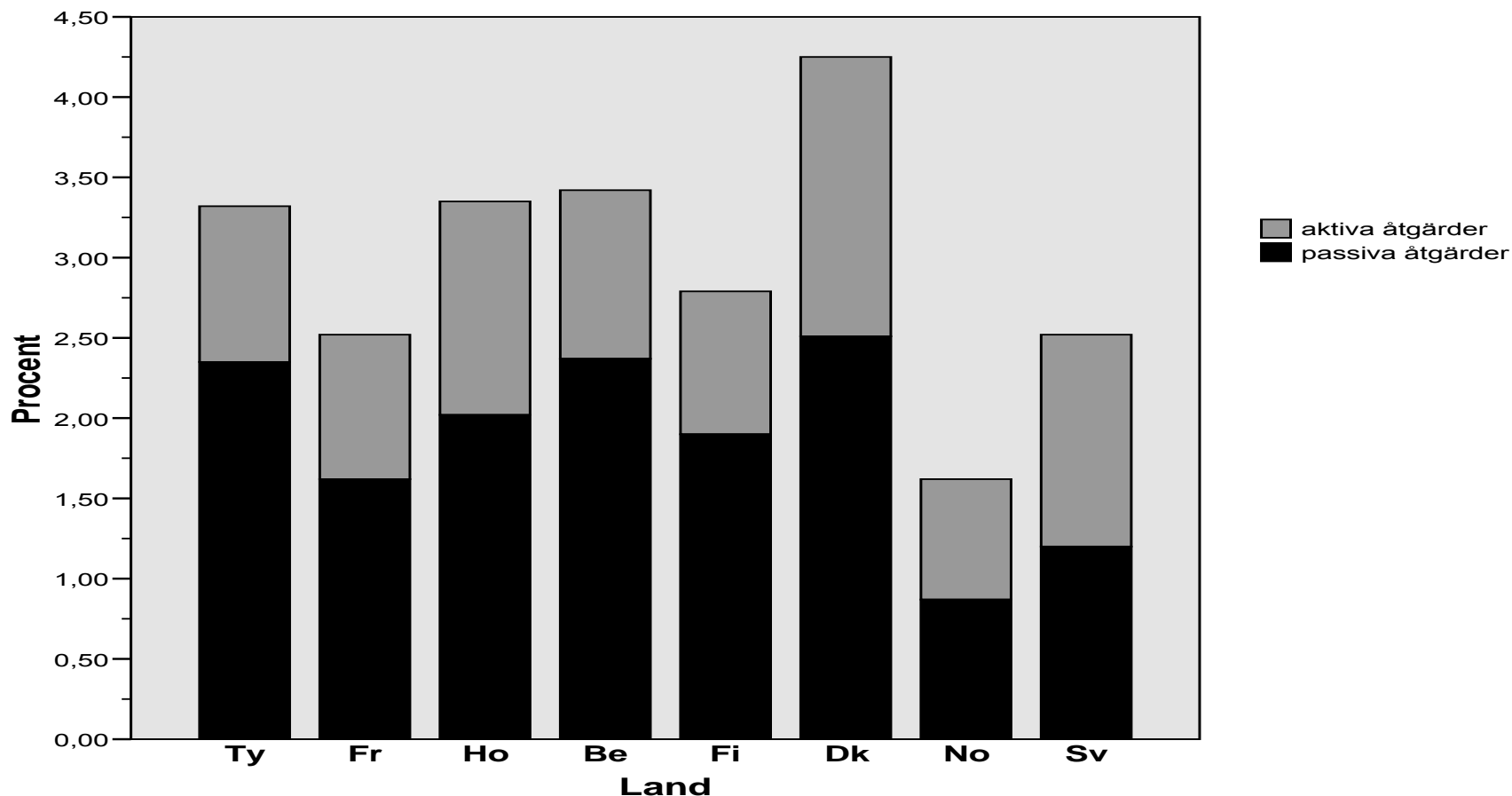

Källa: OECD 2000 och 2007.

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Arbetsmarknadskostnader i Sverige och andra EU-länder efter aktiva och passiva åtgärder år 2005.

Källa: OECD 2007, Table J

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Policyskifte i arbetsmarknadspolitiken i Sverige sedan 1990-talets början.

En allt mer tudelad arbetsmarknad:

- Etablerade arbetslösa (läs: kvalificerade i arbetslöshetsförsäkringen) hanteras genom den statliga arbetsmarknadspolitiken
- Oetablerade arbetslösa (läs: arbetslösa med socialbidrag) i ökad omfattning hänvisas till kommunala arbetsmarknadsåtgärder

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Aktivering som symbolisk funktion

Centralt att kunna skilja mellan olika slags effekter:

Direkta programeffekter

Indirekta programeffekter

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse

Aktiveringspolitikens symboliska funktion sönderfaller

*dels i en avskräckande dimension gentemot
berörda arbetslösa med arbetstest som
främsta inslag*

*dels i en legitimerande dimension i relation
till andra aktörer, inom politik, profession och
gentemot allmänhet*

(Salonen 2006: 166)

© Forfatteren

Ingen kopiering eller bruk uten tillatelse